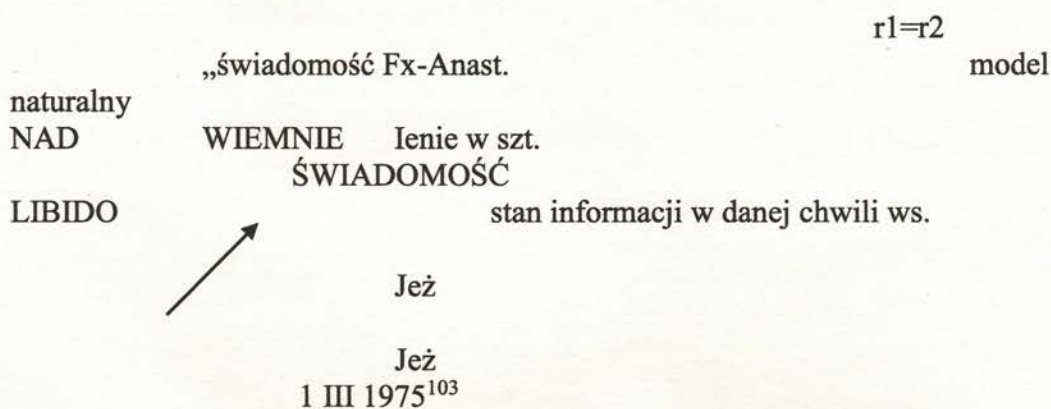

Jest to być może ta sama kartka ze zdjęcia z akcji Jeża w 1976 r. Jest jeszcze zdjęcie kartki z bliska - widać na niej nazwę miesiąca: marzec. Na tym samym zdjęciu rozpoznaję również kartkę z kalendarza z numerem 19, po której dzisiaj pozostał fragment na drzwiach wejściowych do dolnego pomieszczenia pracowni.

Na kolejnych zdjęciach widać znowu fragmenty czarnej tablicy, a na niej tym razem różne wykresy oraz strzałki, ale też już dłuższą część jakiegoś opisu:

Wydarzenie to dobrze zapamiętał Makarewicz i opisał je następująco:

Tutaj są te czarne tablice. To przynieśli z Klubu Związków Twórczych, z sesji „Sztuka, język, rzeczywistość”, ci wariaci ze Studia Kompozycji Emocjonalnej, tam ustawili te tablice, żeby wykładowca coś zapisywał na nich, bo jak się ruszyło to seminarium, ktoś robił odczyt, ale nic poza tym, więc oni stwierdzili, że głupie to jest, więc oni wzięli takie dechy, płyty paździerzowe, ustawili taką ściankę i w ten sposób, kolejny prelegent, tak jak wykładowca na tablicy coś notował, co już było ulepszeniem tych spotkań seminaryjnych Mejbauma, Kurowickiego i moich, z Klubu Związków Twórczych. I jedną taką tablicę, chodzący na protezach Wojtek Szczukowski, z Jurkiem Rybą, który miał jedną nogę na stelażu i Zbigniew Jeż, który ich przerastał o głowę, przynieśli i wnieśli na trzecie piętro, no i ustawili sobie na tle mojej notacji, którą kiedyś kazała mi zrobić Barbara na temat Formuły x no i był taki efekt nakładania się różnych notatek, jednej na drugą jednej na drugą no i wielka była radość, że nikt nie wie o co chodzi, bo tutaj też coś umieścili, i tam jeszcze z tyłu, i był powód, żeby odkorkować butelkę wina¹⁰⁴.

¹⁰³ Ibidem.

¹⁰⁴ Rozmowa autorki ze Z. Makarewiczem w dniu 9 października 2021 r.

zdjęciu widać Jeża, jak stoi w progu. Na drzwiach wejściowych przyklejona jest kartka, na której widnieje poniższy opis:

„POMNIK ZUŻYCIA SZTUKI”
GALERIA
-Zbigniew Jeż 76-
BABEL
„MOMENT OF ART DEFORMATED”⁷⁴

Na zdjęciu tym widać również fragment ściany, na której jest naklejona kartka z kalendarza z numerem 1. Nie potrafię odczytać nazwy miesiąca. Nie wiem też, czy wskazywała ona datę akcji Jeża. Wśród dokumentów znajdujących się w katalogu *bkGbabel dokumenty* jest jeszcze sporządzona przez Makarewicza notatka na temat tego wydarzenia, o tytule:

REKONSTRUKCJA
+ REKONSTRUKCJI
+ REGAŁU⁷⁴.

Makarewicz pisze w niej tak:

gwoździe wbijaliśmy kombinerkami, trzonkiem dłuta mojego dziadka, ręczną szczotką. Zbigniew Jeż przyszedł z aparatem foto (exakta 100 światłomierz slides) i robił zdjęcia, w tym celu zmontowano lampę. Żeby było jaśniej. Wbijanie gwoździ było b. hałaśliwe. Wnosiliśmy okrzyki. Komentarze uwagi etc. Przyszedł Ryba. Barbara też robiła zdjęcia aparatem Jeża. Po zmontowaniu regału miała być herbata. Może będzie. Ale teraz wszyscy piszą o rekonstrukcji regału. Ryba trzyma deskę na kolanach i klnie, bo już napisał, a ja piszę, a on trzyma deskę. A na regale stoi dzieło sztuki przyniesione przez Jeża - dwa tomy ałpatowa Historii Sztuki połączone ramą niby sztanga do podnoszenia ciężarów. Trwało to wszystko 2,5 godziny od 19.00.

Z Makarewicz
dla Galerii Babel

copyright⁷⁵.

⁷⁴ Katalog *bkGbabel dokumenty*, archiwum prywatne Z. Makarewicza.

⁷⁵ Ibidem.

S t r e s z c z e n i e :

Opowieść o językach, miejscach, przeobrażeniach oraz wizjach Galerii Babel, którą prowadziła Barbara Kozłowska.

Poszukiwanie i analiza historii galerii m.in. w oparciu o:

- teksty Barbary Kozłowskiej;
- rozmowy autorki pracy ze Zbigniewem Makarewiczem;
- dotąd niezbadane materiały archiwalne związane z galerią (archiwa prywatne: Zbigniewa Makarewicza oraz galerii Richarda Demarco);
- teksty Jorge Louisa Borgesa;
- metodę badawczą Bruno Latoura – teorię aktora-sieci – inaczej ANT (Actor Network Theory).

Słowa kluczowe:

Galeria Babel, Barbara Kozłowska, Zbigniew Makarewicz,
galeria, Wrocław, archiwa prywatne, archiwum domowe, Richard Demarco,
Jorge Louis Borges,
teoria ANT, aktor- sieci, kontrowersje, Bruno Latour

JĘZYKI

Basia zaprosiła trzech poetów, Janusza Stycznia i jego dwóch kumpli i ja dla nich zrobiłem takie performance, pt. „Leżąc pod stołem”, no i leżąc pod stołem robiłem różne rzeczy. (...) Wśród zaścielonej pracowni ja leżałem pod stołem, paliłem papierosa, przebierałem się, rozbierałem się, a ci poeci mieli zadanie siedzieć i pisać wiersze, moja akcja była inspiracją do napisania poematu. Janusz Styczeń napisał taki poemat i go opublikował, dedykowany mnie i Barbarze, to jest właśnie wynik działania Galerii Babel⁶⁸.

W PRACOWNI

Wśród dokumentów w katalogu o nazwie *GB Malarska* są zdjęcia tomiku Stycznia z wierszem dedykowanym Kozłowskiej i Makarewiczowi. Wiersz zatytułowany został *Meduza* i opatrzony następującym, odręcznym dopiskiem:

Barbarze i Zbigniewowi
Makarewiczom
- niech żyją happeningi,
których duch unosi się
coraz wyżej aż na
obszary nadrealne
- Janusz
Styczeń
1 III 79 r.⁶⁹

Wiersz jest opowieścią o zmaganiach kobiety, która nie może pogodzić się ze śmiercią ukochanego i dlatego każdego wieczoru opowiada baśń, która pozwala jej otwierać trumnę i sprawdzać, jak się ma ciało zmarłego. A oto fragment wiersza:

przegląda się sama w lustrach trumiennych
jakby je całowała i już wie:
lustro zniszczy zmarłe ciało ukochanego do końca
odchodzi od grobowca i widzi trumienne lustro
jako swoje wielkie oczy i swoimi oczami
z dystansu spoza czasu spoza baśni
zmarłe ciało ukochanego dla siebie
unicestwia⁷⁰.

⁶⁸ Rozmowa autorki ze Z. Makarewiczem w dniu 6 listopada 2021 r.

⁶⁹ Katalog *GB Malarska*, podkatalog *J.Styczeń wiersz dedykacja 78*, archiwum prywatne Z. Makarewicza.

⁷⁰ Ibidem.